

Összefoglaló a 2018. március 27-ei könyvbemutatóról

A Magyar Jogász Egylet és az Igazságügyi Minisztérium 2018. március 27-én közös könyvbemutatót szervezett a Budapesti Ügyvédi Kamara Dísztermében.

A könyvbemutató alkalmával az 1959-es, valamint a 2013-as Polgári Törvénykönyvek előkészítő iratanyagait feldolgozó köteteket ismerhette meg az érdeklődő közönség, melyek megjelentetését az Igazságügyi Minisztérium támogatta. Az iratanyagokat bemutató, összesen hét kötet mellett bemutatásra került két új tanulmánykötet is, melyek az iratgyűjteményekhez kapcsolódó tudományos kutatások eredményeit foglalják össze.

A könyvbemutatót **Trócsányi László** igazságügyi miniszter nyitotta meg. Beszédében felidézte az 1959-es Ptk. kodifikációját megelőző időszak viszonyait. Kitért arra, hogy legfelsőbb politikai támogatás nélkül a kodifikációs folyamat nem indulhatott volna meg. Ez akkoriban a kommunista állampárt legfőbb döntéshozó szervének a jóváhagyását jelentette. A polgári jogi kodifikáció előtt 1953-ban az a fordulat nyitotta meg az utat, amely révén Nagy Imre lett a miniszterelnök és célul tűzték ki a törvényesség megerősítését. 1956-ra el is készült a kódex tervezete, de a forradalom és szabadságharc kitörése miatt elhalasztották annak elfogadását. Eerre csak 1959-ben került sor. A kedvezőtlen körülmények ellenére is egy színvonalas törvénykönyv született, amely sokat megőrzött az 1928-as Magánjogi Törvényjavaslatból. Ez elsősorban arra volt visszavezethető, hogy a kodifikációban olyan kiváló jogászok vettek részt, akik átörököítették a II. világháború előtti klasszikus magánjogi kultúrát. *Nizsalovszky Endre* személyében pedig olyan professzor is részt vett a jogszabály megalkotásában, aki pályafutását jóval 1945 előtt kezdte, és akinek a tekintélye a II. világháború után is kikezdehetetlen maradt.

A miniszter kitért a Ptk. 1977. évi novelláját megelőző társadalmi-gazdasági viszonyokra is, így különösen az 1968-ban indult gazdasági mechanizmus reformra. Az 1977. évi átfogó módosítást csak ennek fényében lehet megérteni és értékelni.

Végül áttekintette a 2013-as Ptk. megalkotását megelőző folyamatot, kiemelve azt, hogy szemben az 1959-sel és 1977-sel, az új kódex már jogállami keretek és piacgazdasági viszonyok között készülhetett el.

A miniszter végül kiemelte, hogy e három magánjogi kodifikáció világosan mutatja, hogy miként került sor a jogi tudásnak, a magánjogi kultúrának a generációk közötti átörökítésére. Ez a folyamat már mintegy százötven éve tart és még a 19. század végén vette kezdetét, majd töretlenül folytatódott a két világháború közötti időszakban. Ez a generációk közötti tudástranszfer azonban nem szakadt meg a szocializmus évtizedeiben sem, mai örököi pedig azok a nemzetközi elismertségnek és tekintélynek örvendő jogászok és jogtudósok, akik már az 1977. évi Ptk. novella előkészítésében is részt vett (*Harmathy Attila, Petrik Ferenc, Sárközy Tamás, Vékás Lajos*).

Bodzási Balázs az Igazságügyi Minisztérium helyettes államtitkára beszámolt a Ptk.-iratanyagok feltárására és feldolgozására irányuló kutatásról, valamint a kötetek megjelentéséről. Megköszönte *Harmathy Attila* professzornak a kutatás ötletadójának a támogatását, majd kiemelte, hogy a Magyar Nemzeti Levéltár munkatársainak a segítségével aligha lehetett volna felkutatni az 1950-es évek iratanyagait, melyek egy részét a titkosított pártiratok között kellett keresni. Felhívta a figyelmet arra is, hogy a hétkötetes iratgyűjtemény a feltárt iratanyagoknak csak egy töredékét tartalmazza, a teljes iratanyag nyilvánosságra hozatalán már dolgoznak a Közlönykiadó munkatársai. A teljes iratanyag várhatóan néhány héten belül válik elérhetővé az interneten az érdeklődő szakmai közönség számára.

Harmathy Attila professzor a Ptk. 1977. évi novellája kapcsán felidézte a korabeli viszonyokat. A kodifikációs folyamatot egyértelműen az 1968-as gazdasági reform indította el, de az 1970-es évek elejére megakadt. Majd újra megindult, melynek hátterében az állampárton belüli politikai erőviszonyok megváltozása állhatott. Több éves előkészítő munka után készült el a normaszöveg, amelyhez bírák, egyetemi oktatók és az MTA Állam- és Jogtudományi Intézete is készített javaslatokat, háttér tanulmányokat. Kiemelte *Petrik Ferenc* szerepét, aki akkoriban az Igazságügyi Minisztériumban irányította a kodifikációs munkálatokat.

Sárközy Tamás professzor az általa szerkesztett két részből álló tanulmánykötetet mutatta be röviden (*Tanulmánykötet az 1959-es Polgári Törvénykönyv előkészítéséről, alapvető intézményeiről és fejlődésmenetéről*). Elsőként azt emelte ki, hogy a kötetben olvasható tanulmányok a Magyar Jogász Egylet keretében – az Igazságügyi Minisztérium támogatásával – folytatott kutatások eredményeit összegzik.

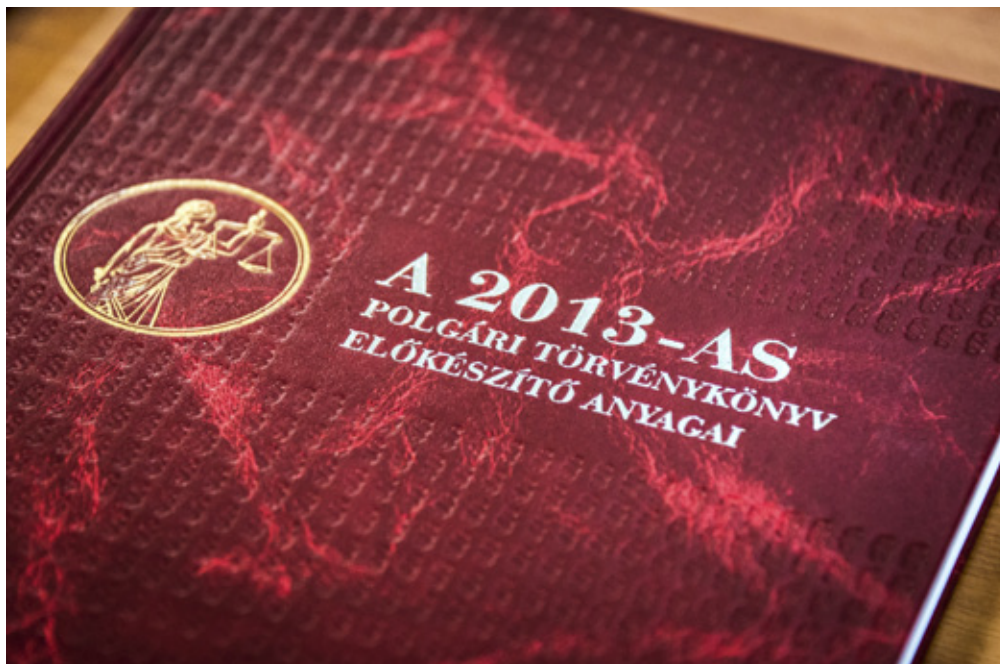
Az első kötet *Sándor István* több mint kétszáz oldalas áttekintő tanulmányával indul, amelyben a szerző az 1959-es Ptk. megalkotását és módosításait tekinti át 1989-ig. Ezt követi *Petrik Ferenc* tanulmánya az 1977. évi Ptk. novelláról, majd *Török Gábor* írása az 1979–1981-es kisvállalkozási reform polgári jogi vonatkozásairól.

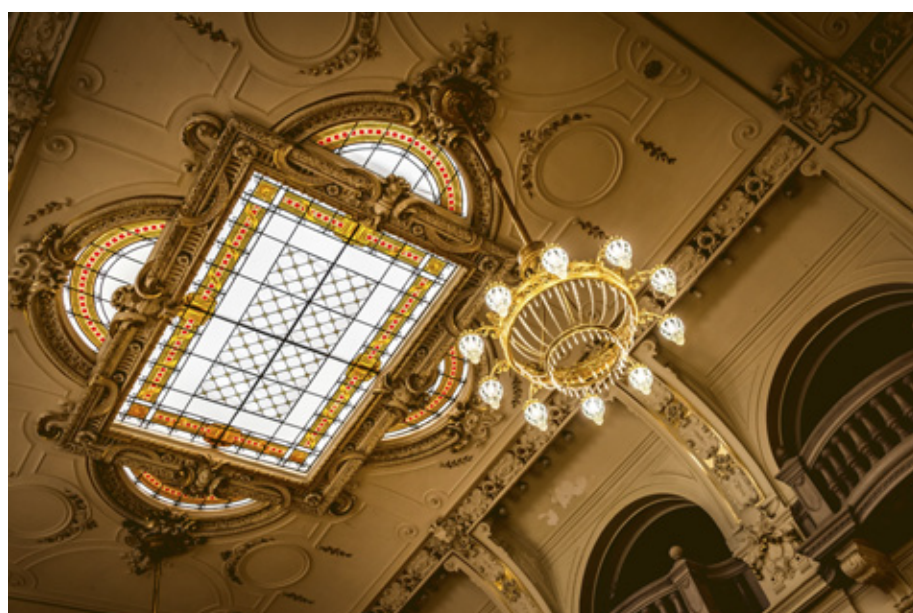
A második kötet *Sárközy Tamás* tanulmányával kezdődik, amely az állami vállalat jogállását elemzi a magyar polgári jog rendszerében 1948 és 1998 között. *Fábián Ferenc* a társasági jog feléledését mutatja be 1967 után, az 1980-as évek elejéig. *Verebics János* a magyar szerződési jog 1945 utáni fejlődését ismerteti 1967-ig. *Kőhidi Ákos* és *Tóth Gergely József* pedig tanulmányaikban a kártérítési felelősség alakulását tekintik át az 1959-es Ptk. előkészítésétől az 1977. évi Ptk. novelláig.

Vékás Lajos professzor ugyancsak az általa szerkesztett tanulmánykötetet mutatta be (*Fejezetek a Polgári Törvénykönyv keletkezéstörténetéből*). Kiemelte, hogy a 2013-as Ptk. előkészítése során számos dogmatikai-elméleti kérdés merült fel, melyek teljes körű áttekintése bőven meghaladná

egy kötet terjedelmét. Szerkesztőként ebben a kötetben olyan kérdéseket érintő tanulmányokat válogatott össze, amelyekkel a jogirodalom eddig kevésbé foglalkozott. Örömet fejezte ki, hogy a szerzők a fiatalabb korosztályhoz tartoznak, de már komoly eredményeket értek el a polgári jog oktatása és kutatása terén.

A kötet első tanulmányának *Molnár Hella* a szerzője, témája pedig a cselekvőképességre vonatkozó magyar szabályozás változása 1952-től napjainkig. *Szikora Veronika* tanulmánya a társasági jog szabályozási mechanizmusát és az új magyar Polgári Törvénykönyv kodifikációjának viszonyát vizsgálja, illetőleg a tárgy nemzetközi kapcsolódási pontjait emeli ki. *Szeibert Orsolya* a Családjogi Könyv rendelkezéseinek formálódásáról írt egy átfogó áttekintést. *Csöndes Mónika* tanulmányában a Ptk. kárfelelősségi rendszerének alakulását mutatja be. *Tőkey Balázs* pedig a 2013-as Ptk. által szabályozott új szerződéstípusokról és az azokhoz kapcsolódó kérdéseket elemzi. A kötetet végül a szerkesztő, *Vékás Lajos* tanulmánya zárja, amely a Ptk. alkalmazásának első gyakorlati tapasztalatait mutatja be.

A fotókat dr. Verebics János bocsátotta rendelkezésre.